

BUN § 71

Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg (SOU 2020:34) – för yttrande Dnr 537/20

Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet, har skickat en remissen Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg (SOU 2020:34) till Hallstahammars kommun för yttrande.

Utredningen om fritidshem och pedagogisk omsorg, U2018:08 har överlämnat sitt betänkande Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg. Utredningens uppdrag innefattar att kartlägga och analysera vilka utvecklingsområden och finns i fritidshemmet och vid behov föreslå åtgärder för att öka kvaliteten och likvärdigheten och stärka fritidshemmets kompensatoriska uppdrag. Utredningen ska också kartlägga och analysera om pedagogisk omsorg stimulerar barns utveckling och lärande och vid behov lämna förslag på hur man kan främja att barn får likvärdiga förutsättningar inför skolstart i förskoleklass.

Sammanfattningsvis har utredningen kommit fram till bland annat följande: Med nuvarande skollags ikraftträdande är fritidshemmet en del av skolväsendet, men inte en egen skolform. Fritidshemmet har också fått en egen del i läroplanen för grundskolan, sameskolan och respektive specialskola. Det är en pedagogisk, läroplansstyrd verksamhet för elever från 6 års ålder till och med vårterminen det år de fyller 13 år. För barn i åldrarna 10-13 får kommunen bedriva öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem. Utredningen har bedömt att det i dagsläget inte går att föreslå fritidshem för alla, eller ett så kallat allmänt fritidshem. Det finns betänkligheter med att fritidshemmet inte erbjuds alla barn, utan enbart för de som har föräldrar som är i arbete eller studerar. Ett barn med långtidsarbetslösa föräldrar eller ett barn som av andra skäl befinner sig i en segregerad miljö kan därför hamna utanför en undervisning och sociala sfär som fritidshemmet erbjuder, under hela sin skolgång. Staten och kommunerna arbetar på olika sätt med att kompensera för barn olika bakgrunder. Fritidshemmets kompensatoriska uppdrag når dock barn i segregerade områden i mycket lägre grad. Skolor vars elever har det största behovet av det kompensatoriska uppdraget har lägst andel barn som går i fritidshemmet. Ett inledande steg till allmänt fritidshem bör därför vara att utreda möjligheten för kommuner att erbjuda fritidshemmets undervisning till barn i så kallade utanförskapsområden eller segregerade områden. Ett annat alternativ skulle vara ett stadsbidrag med likande syfte.

Utredningens uppdrag är att kartlägga och analysera om pedagogisk omsorg stimulerar barns utveckling och lärande i tillräcklig grad och om verksamheten förbereder barnen för fortsatt lärande.

Forts BUN § 71

Utredningen ger förslag på två alternativa förslagspaket som båda syftar till att främja barns likvärdiga förutsättningar inför start i förskoleklass. Det ena förslaget (alternativ 1) handlar om att förtydliga de bestämmelser som styr pedagogisk omsorg. Syftet är att höja verksamhetens kvalitet och likvärdighet. Det andra förslaget (alternativ 2) innebär att de höjda kvalitetskraven i alternativ 1 antas sam att pedagogisk omsorg också etableringsstoppas. Ett etableringsstopp innebär att verksamheter kan fortgå i många år. Det är för att säkerställa god kvalitet för de barn som under denna tid går i pedagogisk omsorg som utredningens rekommendation är att de föreslagna lagändringarna om ökade kvalitetskrav också införs. Förslaget om etableringsstopp utgår från jämförelsen mellan förskolan och pedagogisk omsorg. Den pedagogiska omsorgens uppdrag är att vara ett alternativ till förskolan och ska således förbereda för fortsatt lärande. Skillnaderna i styrdokumentet mellan de båda verksamhetsformerna har emellertid blivit alltför stora. Följden av förskolans utveckling blir att pedagogisk omsorg inte i tillräcklig grad kan anses förbereda barnen för fortsatt lärande på ett i dag adekvat sätt. Slutsatsen av en sådan argumentation är att pedagogisk omsorg inte längre kan finnas kvar som verksamhetsform. För att dämpa effekterna av att inga nya beslut om rätt till bidrag kan ges och för att ge verksamma en möjlighet att på ett ordnat sätt byta verksamhetsform föreslås ett etableringsstopp istället för verksamhetsstopp. Utredningen förordar alternativ 2.

Barn- och utbildningsförvaltningen anför i skrivelse den 15 september 2020 att förvaltningen har tagit del av sammanfattningen men att de inte har de resurser som krävs för den djupare genomgång och analys som krävs för att lämna synpunkter på den omfattande utredningen. Förvaltningen avstår därför från att yttra sig.

Arbetsutskottet har behandlat ärendet den 22 september 2020 § 58.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar

att uttala att man ställer sig positiv till utredningen gällande betänkandet Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg (SOU 2020:34).

Exp till: Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet
Skolchef